



## Johannes Käisi Seltsi tegevusaruanne

Haridus- ja Teadusministeeriumi ning MTÜ Johannes Käisi Seltsi vaheline riigieelarvelise toetuse kasutamise leping on sõlmitud märtsikuus 2015.a

2015. aasta on olnud Johannes Käisi Seltsile tähtsündmuste aasta. Nimelt:

- ❖ Johannes Käisi sünnist (26.12.1885) möödub 130. aastat;
- ❖ koolipapa surmast 65 aastat (29.06.1950);
- ❖ Johannes Käisi Selts loodi 25 aastat tagasi (1990), sh Johannes Käisi preemiat on välja antud 30 aastat.

Seega kujunes 2015.a Johannes Käisi Seltsile ebatraditsiooniliseks ja teguderohkeks moto all: ***Rännak Käisi radadel.*** Johannes Käisi Seltsi juhatus ja liikmed kavandasid ning viisid läbi tegevusi ja üritusi neis paigus, kus koolipapa Joh Käis jäljed maha jättis. Alljärgnevalt ülevaade tegevustest.

<i>Toimumise aeg</i>	<i>Tähtsündmus</i>	<i>Tegevus ja toimumise koht</i>
<i>Neljapäev, 19.03.2015</i>	<i>Johannes Käisi Selts – 25</i>	<i>Hariduskonverents Põlva Ühisgümnaasiumis</i>

Johannes Käisi Selts loodi Johannes Käisi nimelises Põlva Keskkoolis toleaege direktori Paul Lehestiku eestvedamisel ning seetõttu alustasime rännakut Põlva Ühisgümnaasiumist. Johannes Käisi Seltsi 25. tegutsemisaasta tähistamiseks korraldati hariduskonverents. Auliikmetena oli kutsutud Johannes Käisi Seltsi esimese juhatuse liige, J.Käisi nimelise preemia laureaat 1988.a, J. Käisi 125. sünniaastapäeva (2010.a) juubelipreemia laureaat Tiiu Kiudorv, kes meenutas seltsi algusaastate tegemisi. Samuti oli kutsutud auliikmena Johannes Käisi Seltsi liige, seltsi juhatuse liige, J.Käisi 120. sünniaastapäeva (2005.a) juubelipreemia laureaat emeritprofessor Inge Unt. Sõna tervituseks oli Põlva Ühisgümnaasiumi direktoril Koit Nookil. Teemadena käsitleti konverentsil:

- ❖ Käisi jälgedes – Kai Võlli
- ❖ Rosma Johannese Kool ehk Käis ja Steiner
- ❖ *Kasvatuse ja hariduse ülesandeks on meie kultuuri väärtusi tulevaile põlvile edasi anda, neid meie kultuuriliste varanduste pärijateks teha /Käis/*

Folkloor alushariduses ja algõpetuses – Ülle Podekrat

Rahvamuusikaõpetus – Krista Sildoja

Vaimne kultuuripärand – Ahto Raudoja

- ❖ *Loodusõpetuse tõeliseks ülesandeks on arendada noortes kõiki vaimseid võimeid ja kõrgemaid väärtusi. Vaatlus olgu õpetuse aluseks /Käis/*

Loodusainete õpetamisest õppekäikude toel – Krista Untera

- ❖ *Meie väikesele rahvale on hariduse edu iseäranis tähtis, sest ainult iseseisvale rahvuslikule kultuurile tuginev väikeriik võib püsida ja püsima jääda teiste suuremate riikide keskel /Joh Käis/*

Rahvusvahelised projektid põhikoolis ja gümnaasiumis – Florika Kolbakova

Lõpetasime päeva Põlva kalmistul Johannes Käisi haua.

Osalejaid oli 18. JKS 25. tegutsemisaasta tähistamiseks koostati voldik, JKS märk ning esinejatele ning organiseerijatele kingiti selle ürituse tarbeks kujundatud krediitkaardi kujuline mälupulk.

Õnnitlusi JKS tuli mitmeid, üks neist siinkohal: PALJU ONNE JOHANNES KÄISI SELTSILE!  
Tuula Hyyrö

*Riigieelarvelise toetuse kasutamislepingu kohaselt on hindamiskriteeriumiks tulemuslikkuse mõõtmisel:*

- 1. hariduskonverentsil on ettekantavad teemad lõimitud tänapäeva ja Johannes Käisi pedagoogilise pärandiga. Eespool välja toodud konverentsi teemad olid seotud Joh Käisi pedagoogiliste põhimõtetega ning ettekanded kogemusepõhised;*
- 2. on valminud voldik JKS tegevusest – voldik oli kõigile osalejatele kingituseks nii nagu ka rinnamärk. Voldikus tutvustati JKS loomise lugu, Käisi nimelist preemiat, suvekoolide ja konverentside teemad olid välja toodud, samuti läbi aegade JKS juhatuse liikmed ning Joh Käisi juubeliaastate tegemised.*

Rahastamistegevus	Eelarves 600€
paljundamis- ja printimiskulu (voldik, kava) meened esinejatele ja koolile (USB, lilled) meened osalejatele (omaosalus) küünlad ja lilled Käisi hauale teated (Õpetajate Leht, Võrumaa Teataja) ettevalmistus- ja transpordikulu (omaosalus) toitlustus (omaosalus)	Kulu kokku 765,10 €, sh HTM kulu kokku 587,62 €

<i>Toimumise aeg</i>	<i>Tähtsündmus</i>	<i>Tegevus ja toimumise koht</i>
<b>16. juuni 2015</b>	<b>Johannes Käisi 65. surma-aastapäev</b>	<b>Töötoad Rosma küla koolitares</b>

Johannes Käisi sünnikodus Rosma külakoolis (Johannese Kool ja Lasteaed) toimusid töötoad (kavandatud kl 11.00 - 12.30 ning 13.30 – 15.00, kuid toimusid 11.00 – 13.30, 14.00 – 16.00) teemal:

- Käisi jälgedes ehk kuidas mõõta Päkamäe kõrgust? (õuesõpe)

Läbiviijad: Aivar Piirisild, Külli Volmer

- Taime geomeetria ehk loodusteaduse, matemaatika ja kunstiõpetuse integratsioon (vahakriitidega maalimine)

Läbiviija: Raili Toom

Osalejaid: 7. Töötoas sai läbi kogemuse ja ise tegemise õppida. Külakooli arhiivi jäi dokumenteeritult Päkamäe kõrguse mõõtmise tulemused, mida võrdlesime Johannes Käisi poolt läbi viidud mõõtmistulemustega. Peale töötubasid toimus ringkäik Rosma vanas koolimajas ning retk-piknik Päkamäel. Päeva lõpetasime Põlva kalmistul lillede asetamisega ja küünalde süütamisega Johannes Käisi hauale.

*Riigieelarvelise toetuse kasutamislepingu kohaselt on hindamiskriteeriumiks tulemuslikkuse mõõtmisel: õpetajatele on läbi viidud kogemusliku õppimise töötoad.*

Rahastamistegevus	Eelarves 300€
Materjali- ja rendikulu töötubade läbiviimiseks meened töötubade läbiviijatele küünlad ja lilled Käisi hauale teated Õpetajate Lehes ja Põlvamaa ajalehes „Koit“ „piknikukorv“ (omaosalus) transpordikulu (omaosalus)	Kulu kokku 238,23 €, sh HTM kulu kokku 203,82 €

<i>Toimumise aeg</i>	<i>Tähtsündmus</i>	<i>Tegevus ja toimumise koht</i>
<b>22. august 2015</b>	<b>Johannes Käis ja Võru Õpetajate Seminar - kooliuuenduskeskus</b>	<b>Rännak Käisi radadel ning näitus Vana-Võromaa Kultuurikojas (end. Võrumaa Muuseumid)</b>

Joh Käisi õpinguaastad möödusid Võru linnakoolis (2015.a Võru Gümnaasium) ning hiljem töömeheaastad samas majas tegutsenud Võru Õpetajate Seminaris. Selle Võru turuäärses linna vanimas majas tegutsenud Võru Õpetajate Seminari ning Käisi uuenduspedagoogilise tegevuse tähtsustamiseks korraldati koostöös Vana-Võromaa Kultuurikojaga:

- näitus Johannes Käisist (muuseumi raamatukogus oli välja pandud Käisi kirjutatud raamatud, samuti harjutus- ja ilmavaatlusvihikud, töövihikud, fotod, õppevahendid jms);
- rännak Käisi radadel Võru linnas. Selle tarbeks kujundati kaart kohtadega, mida külastatakse. Rännakuks kulus 2t ning seda viis läbi Vana-Võromaa Kultuurikoja peavarahoidja Artur Ruusmaa.

*Riigieelarvelise toetuse kasutamislepingu kohaselt on hindamiskriteeriumiks tulemuslikkuse mõõtmisel: on korraldatud näitus Johannes Käisi õppimise ning töötamise ajast Võru linnakoolis ja Võru Õpetajate Seminaris.*

Rahastamistegevus	Eelarves 300€
näituse korraldamise kulud (HTM ja omaosalus) paljundusmaterjal (värvilised postriid, tänukirjad) teated (Võru Teataja) „piknikukorv“ (omaosalus) transpordikulu (omaosalus)	Kulu kokku 400,58 €, sh HTM kulu kokku 286,50 €

Näituse avamisele oli tulnud 91-aastane mees, kelle õpetaja oli olnud Võru Õpetajate Seminari lõpetaja ehk Johannes Käisi käe all koolitatud õpetaja.



<i>Toimumise aeg</i>	<i>Tähtsündmus</i>	<i>Tegevus ja toimumise koht</i>
<i>Sügis 2015</i>	<i>Johannes Käsi ja Haridusministeerium</i>	<i>Tõnismägi 11 Tallinn</i>

Johannes Käsi aastad Haridusministeeriumis võiks tänases päevas väljundi leida just märksõnadega: individuaalsus ja õppekava. Kavandatud oli korraldada ümarlaud, et arutleda Haridus- ja Teadusministeeriumi, ülikoolide, kirjastajate esindajatega õppekava lõimumise kohti Käsi pedagoogiliste põhimõtetega. Sügisel tuli aga pakkumine alustada Käsi materjalide, ennekõike õppekavade digiteerimisega. Koostöös Vana-Võromaa Kultuurikoja ning Eesti Pedagoogika Arhiivmuuseumiga analüüsiti õppevara mahtu ning alustati eeltöödega materjalide digiteerimiseks. Siinkohal on heameel teada anda, et digiteeritakse sh EPAM käsutuses olevad Käsi loengu materjalid, mis on ainueksemplarid. Rahvusarhiiv digiteerib Joh Käsi „Esimesed vaod. Aabits“. Järgmisel aastal seltsi tegevus selles osas jätkub.

<i>Toimumise aeg</i>	<i>Tähtsündmus</i>	<i>Tegevus ja toimumise koht</i>
<b>20. november 2015</b>	<b>Johannes Käisi 130. sünniaastapäev</b>	<b>Joh Käisi nimelise preemia laureaatide kokkusaamine Käisi nim büroohoones Ülemiste Citys</b>

Johannes Käisi 130. sünniaastapäeva eel kutsus Johannes Käisi Selts kokku Johannes Käisi nimelise preemia laureaadid. Joh Käisi nimelist preemiat on välja antud 30 aastat (1985) ning seda tänu Peri Põllumajanduslikule OÜle. 20. novembril 2015.a toimus koosviibimine Käisi nimelises büroohoones Ülemiste Citys. 1985 – 2015.a laureate on kokku 62, neist 10 † ning osales koosviibimisel 18; juubelpreemia laureate on 9, neist 6 † ning osales koosviibimisel 2.

Koostöös Peri Põllumajandusliku OÜga anti üle kolmekümnendat korda Joh Käisi nimelised preemiad Maia Punakule ja Kaie Kubrile ning koostöös HTMga Käisi 130. sünniaastapäeva juubelpreemia Kai Völlile. Teade laureaatide esitamise kohta ilmus 18.09.2015.a Õpetajate Lehes. Koosviibimisel oli Õpetajate Lehest ajakirjanik Raivo Juurak. Artiklid Käisi nimelise preemia laureaatide kohta saadeti ka maakonnalehtedesse.

Samuti esitati HTMile aukirja ja tänukirjaga tunnustamise taotlused koostööpartneritele pikaajalise ja üleriigilise tegevuse eest Johannes Käisi pärandi edasikandmisel, hoidmisel ja tutvustamisel. HTM tänukiri kantsleri allkirjaga said Peri Põllumajanduslik OÜ, kes on 30.a toetanud rahaliselt Käisi nimelise preemia väljaandmist; Tiiu Kiudorv ja Kai Völl, kes mõlemad on JKS liikmed seltsi loomise algusaastatest ning panustanud seltsi tegevusse energiat paljude aastate vältel. Tänukirja anti üle Aina Alunurmele. HTM tänukirjad asekancleri allkirjaga: Anne Koppel ja Kaja Lepik, kes on JKS juhatuse liikmed pikki aastaid ning nende eestvedamisel on toimunud seltsi suvekoolid, konverentsid jm üritused; Artur Ruusmaa Vana-Võromaa Kultuurikojast on seltsile hea koostööpartner, kes uurib Käisi pärandit ning suvekoolis ja konverentsil astub üles ettekannetega; Johannese Kool ja Lasteaed ning Külli Volmer on seltsile hea koostööpartner, kes suvekoolides ja konverentsidel annab edasi käsilikku töökogemust. Samuti on Johannese koolis kenasti lõimitud Käisi ja Steineri pedagoogilised põhimõtted.

*Riigieelarvelise toetuse kasutamislepingu kohaselt on hindamiskriteeriumiks tulemuslikkuse mõõtmisel: 1985-2014. aasta Käisi preemia laureaatidele (65 in) on korraldatud kokkusaamine ning üle antud 2015. aasta preemiad vähemalt 2 inimesele. 20.11.2015.a toimunud Johannes Käisi nimelise preemia ja Käisi 130. sünniaastapäeva juubelpreemia laureaatide kokkusaamisel anti üle Käisi nimeline preemia kahele õpetajale ning juubelpreemia ühele haridustöötajale.*

Rahastamistegevus	Eelarves 1100 €
Käisi 130. sünniaastapäeva juubelpreemia koos maksudega	Kulu kokku 1501,06 €,

vastuvõtu- ja rendikulud (HTM ja omaosalus) meened ja lilled esinejatele, laureaatile, koostööpartneritele paljundamis- ja printimiskulu (tänukirjad, pildiraamid) teated Õpetajate Lehes transpordikulu (omaosalus)	sh HTM kulu kokku 1224,63 €. Ülekulu kompenseeritakse omaosalusega
--	--

Seltsi tegemistest on info koduleheküljel, samuti edastatakse teated seltsi liikmetele listi kaudu ning vabariiklike ürituste puhul on teated erinevates väljaannetes (nt Õpetajate Leht, Võru Teataja, Põlvamaa ajaleht „Koit“).



## Veel meie tegemisi aasta jooksul:

Õpetajate Lehes ilmub 19.12.2015.a terve lehekülje ulatuses teemakohaseid artikleid Joh Käisist:

- Pille Liblik „Käisi sõnumid õpetajale tänases koolis“
- Aina Alunurm „Käisilik alushariduse õppekava“
- Külli Volmer „Käis ja Steiner – pedagoogi ja filosoofi kokkupuutepunkte“
- Marga Lvova „Vologda vastuolud“ (Eesti Pedagoogika Arhiivmuuseum)
- Artur Ruusmaa „Võru Õpetajate Seminari tegevusest 1930-1940.a“ (Vana-Võromaa Kultuurikoda)
- Aina Alunurm „Põllumees põline rikas ...“
- Anne Koppel ja Tiiu Kiudorv „Johannes Käisi Selts“
- Jarmo Kinos „Johannes Käis – yksi suurista eurooppalaista kasvatusajatteliijoista“
- Luule Niinesalu „Johannes Käis ja Peetri kool“

*Riigieelarvelise toetuse kasutamislepingu kohaselt on hindamiskriteeriumiks tulemuslikkuse mõõtmisel: Õpetajate Lehes on ilmunud vähemalt 2 artiklit J. Käisist ning tänasel päeval tema põhimõtete järgi tegutsevate lasteaeda ja koolide parimast praktikast. Johannes Käisi Selts on tellinud vahelehe, mis ilmub Õpetajate Lehe aastalõpunumbris, vahetult enne Joh Käisi 130. sünniaastapäeva.*

\*

Pannoo-näituse koostamiseks Johannes Käisist koostöös Eesti Pedagoogika Arhiivmuuseumiga esitas selts rahastamise taotluse Hasartmängumaksu Nõukogule, kuid tuli eitav vastus (23.03.15, 15.06.15).

Taotluse sisu: Johannes Käisi juubeliaastat soovime väarikalt tähistada ning teadvustada tema pedagoogilist pärandit ning uuenduspedagoogilist mõju pannoo-näitusega, mida eksponeeritakse nii Käisi sünnimaakonnas Põlvas; samuti Võrus, kus tegutses Käisi eestvedamisel Võru Õpetajate Seminar ning Tallinna Ülikoolis, kus täna valmistatakse ette pedagooge ja haritlasi ning on Käisi nimeline büroohoone. Pannood on rändnäitusena informatiivne ning vähe ruumi nõudev vorm, mistõttu saab seda üles panna koolis, lasteaias või muus haridusasutuses, teadvustamiseks Johannes Käisi tegevust ning tema panust Eesti hariduse arenguloos. Pannoodel olev teave on Eesti Pedagoogika Arhiivmuuseumi peavarahoidja poolt kogutud ja kokku pandud ning kunstniku poolt kujundatud.

Pannoo-näitus avati Käisi nimelises bürooones Ülemiste Citys 20.11.2015.a

\*

Johannes Käisi Selts esitas taotluse (22.08.15) HTMile, kus palub peatselt avatavas Võru Gümnaasiumis (Seminari tn 1), majas, kus tegutses Johannes Käisi juhtimisel Võru Õpetajate

Seminar, jäädvustada Johannes Käisi pedagoogiline pärand püsiva virtuaalnäitusega. Koosviibimisel (1.10.15) arutleti võimalusi näituse koostamiseks. Koostöö jätkub.

\*

Johannes Käisi Selts juhatus tegi üleskutse seltsi liikmetele:

Tere, head JKS liikmed!

Rosmal Johannes Käisi sünnikodus asuv ja tegutsev Johannese waldorfkool vajab abi ja toetust katuse vahetamiseks. Eile räägiti sellest ETV uudistes ning täpsemalt saad infot: <http://www.hooandja.ee/projekt/rosma-johannese-waldorfkooli-katuse-vahetus>

Toetagem Rosma kooli Hooandja kaudu!

\*

Võro Folkloorifestivalil 11. juulil toimus jutupiknik „Vestlusi Käisist ja Käisiga“. Seminari väljak 1 valmiva riigigümnaasiumi maja ees pargis rääkis Johannes Käisist Vana-Võromaa Kultuurikoja peavarahoidja ja Johannes Käisi Seltsi koostööpartner Arthur Ruusmaa.

Artur Ruusmaa kaasautoriga kirjutab sügiskuu esimesel päeval „Uma Lehes“ artikli „Käisi Johannes – luudusõ- ja kodolähküdse oppusõ luuja“ (võrukeelne).

Vana-Võromaa Kultuurikoja anti JKS poolt museaalidena üle:

- diplom ja medal: Bengt Gottfried Forseliuse medal Johannes Käisi Seltsile 18.11.1991.a karbiga
- plaat Johannes Käisi nimelise preemia laureaate nimedega 1985-1990

\*

Johannes Käisi Seltsi juhatuse liikmed on läbi viinud mitmeid koolitusi nii lasteaedade kui koolide pedagoogidele.

Aina Alunurm

Johannes Käisi seltsi juhatuse esimees